

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
23/5596 -

Dato
05.12.2023

Stortinget - Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 516 fra representant Helge André Njåstad om inntekter til kommunene fra Havbruksfondet

Jeg viser til brev av 24. november fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentanten Helge André Njåstad:

«Spørsmål:

Det var en tydelig forutsetning for den såkalte lakseskatten, at de aktuelle havbrukskommunene skulle få en økt inntekt sammenlignet med tidligere inntekter fra Havbruksfondet ved innføringen av grunnrenteskatt på havbruk. Kan finansministeren vise, i tabellform, hva kommunene har fått i inntekter fra Havbruksfondet 2021-23, og departementets anslag på hva havbrukskommunene kan budsjettere med i 2024-budsjettet ut over det som allerede er lagt inn i rammetilskuddet for 2024?

Begrunnelse:

Det har vært vanskelig for kommunene å se effekten av Grunnrenteskatten i sine budsjetter for 2024. Dette bør avklares slik at havbrukskommunene kan legge inn korrekte tall i sine budsjetter før vedtak ute i kommunestyrene. I spørretimen onsdag 15/11 svarte Finansministeren til FrPs representant Stig Atle Abrahamsen at kommunene fikk om lag 3 milliarder som var knyttet til redusert barnehagesatser, dette har kommunen i all hovedsak god oversikt over. Det kommunene sliter med å finne spor av i statsbudsjett er de 2 milliardene finansministeren opplyste at ligger i overføringene til kommunene, og kan fritt disponeres.»

Svar:

Overføringer til kommuner og fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet består av inntekter fra *avgift på produksjon av fisk og salg av ny tillatelseskapasitet*.

Produksjonsavgiften vil utgjøre et stabilt element i Havbruksfondet, gitt at satsen ligger fast. Da avgiften ble innført i 2021, var satsen 40 øre per kilo og provenyet om lag 500 mill. kroner. I forbindelse med enighet om grunnrenteskatt på havbruk er avgiften fra 1. juli 2023 økt til 90 øre per kilo. I budsjettet for 2024 er avgiften foreslått prisjustert til 93,5 øre per kilo fra 2024. Særlig fordi *kapasitetsjusteringene* (salg av ny tillatelseskapasitet) normalt skjer annethvert år, vil inntektene til kommuner- og fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet variere mellom år. Inntektene vil også avhenge av bl.a. hvor mye kapasitet som selges og hvilke priser som oppnås. Tabell 1 viser utbetalingene gjennom Havbruksfondet i perioden 2021-2024.

Tabell 1 Utbetalinger gjennom Havbruksfondet¹ 2021-2024. Nominelle kroner

	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Samlet bevilgning til Havbruksfondet, herav:	1 000 000 000	3 093 094 000	1 409 600 000	
- Produksjonsavgift³		579 344 207	577 000 000	1 197 000 000
- Ekstra overføring til Havbruksfondet ifm. forslag om grunnrenteskatt		800 000 000		
- Salg av ny tillatelseskapasitet	1 000 000 000	1 713 749 054	832 600 000	Ikke anslått

¹ Havbruksfondet fordeles til vertskommuner og -fylkeskommuner. Til og med 2023 er andelen 87,5 pst. til kommuner og 12,5 pst. til fylkeskommuner. Fylkeskommunenes andel av Havbruksfondet økes til 20 pst. fra 2024.

² Regjeringens forslag til bevilgning til Havbruksfondet.

³ Avgiften ble innført i 2021. Inntektene fra avgiften overføres til Havbruksfondet året etter.

Kilde: Fiskeridirektoratet/NFD.

I statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringen å bevilge 1 197 mill. kroner til Havbruksfondet i 2024. Dette knytter seg til anslåtte inntekter fra *produksjonsavgiften* (helårsvirkning), gitt anmodningsvedtaket ifm. enigheten om grunnrenteskatt som sier at «Stortinget ber regjeringen sikre at Havbruksfondet tilføres midler som om produksjonsavgiften ble økt fra 56 øre til 90 øre fra 1. januar 2023.» Utbetalingen til kommuner og fylkeskommuner skjer på høsten 2024.

I tråd med Prop. 78 LS (2022–2023) er andelen av inntektene fra salg av ny tillatelseskapasitet som går til Havbruksfondet, økt fra 40 til 55 pst. Dette får virkning

for utbetalingen høsten 2023. Nærings- og fiskeridepartementet arbeider med en kapasitetsjustering i oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i 2024. Dersom miljøsituasjonen tilsier vekst i ett eller flere produksjonsområder, vil det bli tilbudt ny produksjonskapasitet mot vederlag. Det er ikke utarbeidet anslag på hvor store inntektene fra en eventuell tildeling blir; dette avhenger av hvor mye kapasitet som vil tilbys, hvor mye av dette som etterspørres og hvilke priser som oppnås. I tildelingsrundene 2018, 2020 og 2022 ble de samlede inntektene henholdsvis om lag 4 mrd. kroner, om lag 7 mrd. kroner og om lag 5,8 mrd. kroner (inkluderer restauksjonen i 2023, som blir utbetalt i år).

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum